

Van: Young010
p/a Stichting LOKAAL Rotterdam
Goudsesingel 96
3011 KD Rotterdam

Aan: Gemeente Rotterdam
T.a.v. Cluster Maatschappelijke Ontwikkeling
Halvemaanpassage 90
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Rotterdam, dinsdag 14 april 2020

Betreft: adviesreactie op concept beleidsplan Zorg, Welzijn en Jeugdhulp

Geachte lezer,

Op 7 februari 2020 heeft Young010 samen met de Brede Raad 010 het advies "In Eigen Beheer" overhandigd aan wethouders Judith Bokhove en Sven de Langen. Het advies is tot stand gekomen na een intensieve samenwerking tussen Young010 en de Brede Raad 010 en veelvuldig overleg met de betrokken ambtenaren van de gemeente Rotterdam.

De adviesraden hebben samen op verschillende momenten input en advies gegeven aan de gemeente Rotterdam ten behoeve van de Startnotitie Zorg, Welzijn en Jeugdhulp en het daarop volgende, gelijknamige, beleidsplan. Bij deze geeft Young010 graag advies op het concept beleidsplan Zorg, Welzijn en Jeugdhulp. Ook voor dit advies vormen de verhalen en ervaringen die we op hebben gehaald van Rotterdammers de basis.

Young010 waardeert ontzettend de inzet die in het beleidsplan getoond wordt. Uit eerdere gesprekken met de betrokken ambtenaren en door het lezen van dit conceptplan, weten we hoeveel werk er is verzet om te komen tot waar de gemeente nu staat.

Als jongerenadviesraad zullen wij ons in deze brief richten op twee van de drie groepen waar de focus op komt te liggen in de komende beleidsperiode: het toewerken naar een generatie zonder achterstanden en de focus op Rotterdammers in een kwetsbare situatie.

We brengen graag een aantal punten uit het concept beleidsplan naar voren om nader te behandelen.

In het advies *"In Eigen Beheer"* heeft Young010 zich gericht op de overgang van 18- naar 18+ vanuit de Jeugdzorg. Dit advies hebben we ook gepubliceerd als een zelfstandig advies *"Hoera, volwassen?!"* Hierin staan de adviezen die wij hebben opgesteld naar aanleiding van de opgehaalde verhalen. We zijn blij om terug te zien dat een aantal van de punten die wij naar voren hebben gebracht terug zijn te lezen in het concept beleidsplan.

Volwassen worden is een proces en geen momentopname

We lezen in het beleidsplan terug dat ook voor de gemeente Rotterdam volwassen worden een proces is dat geleidelijk verloopt en niet af is op het moment dat iemand 18 jaar is geworden. Zeker niet als diegene uit de jeugdhulp komt: *"dit vraagt om flexibiliteit in ondersteuning, die moet langer en langduriger mogelijk zijn"*. We onderschrijven en waarderen deze houding met betrekking tot jongeren en zeker degenen die vanuit de jeugdhulp 18 jaar worden.

- We adviseren om de toegang tot zorg te vergemakkelijken voor jongeren met een achtergrond in de jeugdhulp. Ook wanneer zij ruimschoots voorbij de leeftijd van 18 zijn.
- We adviseren de mogelijkheden van een verlenging van de jeugdhulp te onderzoeken.

Huisvestingsaanbod

In het beleidsplan wordt expliciet benoemd dat de gemeente zich hard maakt voor meer huisvestingsaanbod voor kwetsbare jongeren en dit vinden wij een goede ontwikkeling.

- We adviseren vast te houden aan dit voornemen en meer woningen vrij te maken voor jongeren uit de jeugdhulp. Woningen waar het tevens mogelijk is in hetzelfde gebouw/complex gemakkelijk een buddy of maatje aan te spreken voor hulp.
- We adviseren goed na te denken aan welke voorwaarden een dergelijke buddy moet voldoen en welke rol hij of zij binnen het complex krijgt.

Mentoring

Verschillende keren komen we het belang van mentoren en buddy's tegen. We waarderen de erkenning hiervoor ontzettend. Uit de adviezen *"Hoera, volwassen?!"* en *"Succes behaal je niet alleen"* over kansengelijkheid in het onderwijs, komt het belang van mentoren naar voren (of *schaduwouders*

zoals mentoren in het laatstgenoemde advies genoemd worden). Uit beide adviezen blijkt hoe belangrijk het is om een stabiele factor te hebben, zeker in tijden van veranderlijkheid en onzekerheid. Dit zijn vaak ook mensen die hen kunnen helpen in het bevorderen van kansengelijkheid in het onderwijs.

- We zien echter in het beleidsplan nog niet terug hoe, in wat voor vorm en onder welke voorwaarden een mentor in beeld komt. We adviseren daarom dit in kaart te brengen.

- We adviseren om een mentor vroeg in beeld te laten komen. Uiterlijk op 16-jarige leeftijd, wanneer de eerste voorbereidingen voor een geleidelijke uitstroom uit de jeugdhulp starten.

Uit de verhalen is overigens gebleken hoe belangrijk het is om iemand te hebben die de jongere vertrouwd. Die echt onderdeel wordt van het leven van de jongere en dit ook blijft. Ook hier is stabiliteit een sleutelwoord.

- We adviseren te onderzoeken naar mogelijkheden voor jongeren om hun eigen mentor of *schaduwouder* in te brengen.

Vermindering instroom in specialistische jeugdhulp

Door te investeren in de Basis GGZ en de POH Jeugd en Gezin zou de instroom in de specialistische jeugdhulp (kunnen) worden verminderd. Terwijl tegelijkertijd wordt benoemd dat de gevoeligheid voor (psychische) problematiek vaak iets blijvends is, waarbij het herstelproces met vallen en opstaan gaat.

Het actief inzetten op het verminderen van de instroom naar specialistische jeugdhulp staat voor ons daarmee haaks op het streven naar een generatie zonder achterstanden en de focus op Rotterdammers in kwetsbare situaties.

We onderschrijven het voornemen om preventief te handelen waardoor problematieken niet opstapelen of vergroten. Maar willen benadrukken dat bij noodzaak voor specialistische hulp er zeker niet gekort moet worden. Dit zorgt namelijk wél voor opeenstapeling van problemen en terugval.

- We vragen ons af wat de inhoudelijke onderbouwing is voor het verminderen van die instroom?

- We vragen ons af op basis van welke voorwaarden de beslissing voor een vermindering van de instroom wordt gemaakt?

- Maar bovenal adviseren we om niet te korten op het bieden van specialistische jeugdhulp om tot weerbare (jonge) Rotterdammers te komen.

Schuldenproblematiek

De gemeente erkent dat schuldenproblematiek hardnekkig blijft. Uit de opgehaalde verhalen is dit ook naar voren gekomen. Stabiliteit op het gebied van financiën wordt ook benoemd, maar hoe dit eruit zal komen te zien is onduidelijk. Ook is onduidelijk welke rol een professional hierin komt te spelen.

Budgetneutraal oplossen van de hulpvraag: e-Health

We lezen onder het kopje *financiële situatie* dat er in het beleidsplan geen bezuinigingsmaatregelen staan en dit juichen wij toe. Zorg is niet iets waar op gekort zou moeten worden. Wel wordt er gekozen voor het kostenneutraal door te voeren van beleidsverbeteringen en een aantal vormen van hulp en ondersteuning anders te organiseren. Het bezuinigen op de zorg wordt aangenomen als een gegeven, iets dat niet anders kan, en wordt dus niet geproblematiseerd. Terwijl dit wel een groot probleem is.

- We adviseren om steviger te onderbouwen waarom het bezuinigen in de zorg geen goed idee is. Specifiek in relatie tot de focusgroepen.

We adviseren het bovenstaande ook met enig voortschrijdend inzicht. Naar aanleiding van de huidige Coronacrisis verwachten we een stevig begrotingsdebat in het najaar. Wij verwachten dat het des te belangrijker is dan helder te hebben waarom er niet bezuinigd moet worden in de zorg en op kwetsbare Rotterdammers.

Een van de voorgestelde manieren is het inzetten van e-Health. De verwachting is dat door middel van e-Health de doorstroom naar zwaardere zorg kan worden uitgesteld of voorkomen. We kunnen alleen niet terugvinden op basis waarvan deze aanname wordt onderbouwd?

De recente ontwikkelingen in de huidige Coronacrisis versterken onze sterke twijfels hierover, zeker in relatie tot jeugdhulp: *"Zorg en ondersteuning in groepsverbanden en op scholen wordt niet of nauwelijks meer geleverd. Het niet of beperkt face-to-face contact hebben werkt 'vertragend' en 'niet optimaal', geven aanbieders aan. Specialistische behandelvormen kunnen onvoldoende worden uitgevoerd. Bij minder draagkrachtigen is digitale hulpverlening niet altijd mogelijk omdat er geen internet in huis is. Dagbehandeling wordt nauwelijks meer gegeven."* (Uit: Jeugdhulp op afstand werkt niet altijd, Binnenlands Bestuur, d.d. 7 april 2020).

- We adviseren om nogmaals kritisch te kijken naar de werkbaarheid, mogelijkheden en voor- en nadelen van e-Health in relatie tot kwetsbare (jonge) Rotterdammers.
- We vragen om opheldering en uitleg naar de aanname dat e-Health een doorstroom naar zwaardere zorg kan uitstellen of voorkomen en dat het voor een kostenbesparing zou zorgen.

Leesbaarheid

We willen als laatste een praktische tip meegeven. Het beleidsplan laat zich moeilijk lezen en terwijl wij hiermee bezig waren vroegen we ons dan ook af wie de doelgroep van dit beleidsplan is? Veel stukken tekst laten veel ruimte voor interpretatie en eigen invulling, er staan zeer complex opgestelde zinnen in die na herhaaldelijk lezen nog steeds niet duidelijk waren en veel uitspraken of aannames worden niet uitgelegd of onderbouwd.

- De redactie van een groot stuk als deze is ontzettend veel werk, maar we zouden graag adviseren om hier toch streng naar te kijken en het stuk begrijpelijk te maken voor alle Rotterdammers.

We willen de gemeente Rotterdam nogmaals bedanken voor een fijne samenwerking en een prettige communicatie in de aanloop naar het advies “*In Eigen Beheer*” in samenwerking met de Brede Raad 010.

We zien verschillende elementen van ons advies terug in het concept beleidsplan. Het is voor de leden van Young010 zeer waardevol om te merken dat de moeite die zij in het advies hebben gestopt, ook haar doorwerking vindt in gemeentelijk beleid.

Met vriendelijke groeten, ook namens heel Young010,

Nuno Gomes Da Silva Neto
Voorzitter werkgroep Zorg, Welzijn en Jeugdhulp

Ivana Pilipović
Secretaris, beleidsmedewerker en procesbegeleider Young010/LOKAAL